

ZÁPIS Z JEDNÁNÍ ETICKÉ KOMISE

DNE 4. LISTOPADU 2021

přítomni

prof. Ing. Radomír Adamovský, DrSc., prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D., Ing. Vlastimil Mikšík, Ph.D., Ing. Tereza Sedlářová Nehézová, PaedDr. Dušan Vavrla, prof. Ing. Jan Vymazal, CSc., doc. Ing. Aleš Zeidler, Ph.D.

omluveni

program

1. Projednání a schválení Stanoviska k podání k Etické komisi

předseda, členka a členové
2. Různé

jednání dle bodů programu

1. Projednání a schválení stanoviska k podání k Etické komisi

- Komise se zabývala schválením stanoviska Etické komise ve věci podání, kterým se komise začala zabývat 29.6. 2021 a následně na svých jednáních i během září a října. Podání se týkalo jednání osob v něm uvedených, které bylo předmětem zájmu médií (včetně sociálních médií) a které podle podání tak mohlo poškodit dobré jméno ČZU.
- Etická komise pro své stanovisko mohla využít pouze texty publikované v médiích (včetně veřejně přístupných sociálních médií) a ústní narativy zainteresovaných osob, které zazněly na jednání etické komise. Nemohla například využít záznamy ze služebních zařízení, které se mohly týkat komunikace osob dotčených projednávaným případem a které by případně mohly poskytnout jiný pohled na etičnost jednání, než je ten, na základě kterého komise rozhodla. Dostupné podklady, na základě kterých komise jednala, se týkaly případu vztahu pedagoga/pedagožky ČZU a studenta/studentky ČZU, kdy jednání spojené s tímto konkrétním vztahem mělo ohrozit dobré jméno ČZU. Před projednáním Etickou komisí ČZU byly okolnosti zmíněného vztahu a jednání s ním spojeného i náplní trestního řízení vedeného před soudem. Etická komise však neměla přístup ke kompletnímu trestnímu spisu, který se vztahuje k tomuto případu, a nedostala k dispozici ani rozhodnutí, jímž byl tento případ, resp. trestní řízení pravomocně ukončeno. Z veřejně dostupných zdrojů vyplývá, že na základě soudního rozhodnutí byla dotčená osoba v pozici pedagožky/pedagoga ČZU zproštěna trestně právní viny. To však neznamená, že se nelze vyslovit k etičnosti jednání, které tvoří náplň pojednávaného případu Etickou komisí ČZU. Etika řeší otázky správného jednání ve vztahu k požadavkům formulovaným určitým společenstvím. Komise pohlíží na dotčnou osobu pedagožku/pedagoga jako na osobu, které soud v daném případě neprokázal vinu, protože, jak uvádí média, podle soudu „nelze s jistotou uzavřít, že se skutek stal způsobem, jakým ho popisuje obžaloba.“ Zároveň také komise nepohlíží na dotčnou osobu studenta/studentku jako na osobu vědomě se dopouštějící křivé výpovědi, i když, jak uvedl podle médií soudce, věrohodnost této osoby „soud vnímá jako podstatným způsobem oslabenou“. I přes trestně právní povahu oblasti působnosti soudů je patrné, že v tomto případě se soud vyslovoval i k jednání, které má již rovněž etickou dimenzi (např. záležitost věrohodnosti). Proto Etická komise ČZU považuje opatření, která byla na úrovni ČZU a jejích součástí přijata ve vztahu k dotčeným osobám za eticky správná, protože jejich cílem bylo předcházet možnosti opakovaného neetického jednání. Samotné stanovisko Etické komise musí být vedeno postulátem, že komise má konat dobro, ne zlo. Stanovisko komise se opírá o článek 1, bod 3 Etického kodexu ČZU, jmenovitě o odkaz k imperativu zodpovědnosti za vlastní činy, a o definici morálně špatného jednání, které znamená

to jednání, jež jde proti stanoveným povinnostem, nejsou-li tyto povinnosti v rozporu s obecnými principy lidství. Pro všechny členy a členky akademické obce, jakož i pro ostatní zaměstnankyně a zaměstnance platí (tj. jedná se o jejich povinnosti), že svými aktivitami (i mimo aktivity vzdělávací a tvůrčí) neohrožují dobré jméno ČZU (článek 2, písmeno 10 či písmeno 6 Etického kodexu). Analýza obsahu komentářů veřejnosti spojených s mediálním pokrytím případu vázaného na projednávané podání (při plném vědomí, že se nejedná o reprezentativní komentáře poskytující úplný pohled na danou problematiku), zřetelně ukazuje, že obě zainteresované osoby svým jednáním poškodily z etického pohledu především dobré jméno vysokoškolského prostředí v ČR, kam patří i ČZU. Komise proto konstatuje, že jednání obou zúčastněných osob, bylo ve vztahu k univerzitě a jejím principům neetické, protože nejenže narušilo osobní čest a dobrou pověst samotných zúčastněných, ale také, a především, dobré jméno celé ČZU a vysokoškolského prostředí v ČR, a to tím více, byla-li jedna z těchto osob v pozici pedagožky/pedagoga, tedy osoby, u které se předpokládá vysoce mravní působení formující vzory etického jednání. Komise neposuzovala individuální rozměr daného jednání, který by měl být reflektován svědomím obou zúčastněných ve vztahu k zodpovědnosti za své činy, ale dosah tohoto jednání na pověst ČZU a dobré jméno celého vysokého školství v ČR. Právě v této rovině konstatuje komise neetičnost jednání zúčastněných, které není v souladu s všeobecně přijímanými hodnotami ve vztahu pedagog/pedagožka – student/studentka a nemůže tedy v žádném případě sloužit jako kánon etického jednání, který by byl hodný následování, což je důležitým vzkazem i do prostředí akademické obce ČZU. Etická komise ČZU proto v této souvislosti vyzývá všechny členy a členky akademické obce, zaměstnankyně a zaměstnance, aby při svém jednání neustále zvažovali, jak každá jejich činnost (i mimo činnosti vzdělávací a tvůrčí), může dopadat na pověst ČZU a vysokého školství v ČR. V případě jakýchkoliv pochybností či otázek ohledně činnosti členů a členek akademické obce, zaměstnanců a zaměstnankyň ČZU je Etická komise ČZU ochotna formou konzultací pomoci všem zájemcům a zájemkyním, jak již ostatně i několikrát v minulosti učinila, protože náplní její činnosti je přispívat k formování obecného dobra a takového jednání, které bude sloužit jako vzor pro akademické společenství. Ve vztahu k dotčené pedagožce/pedagogovi a studentce/studentovi Etická komise oba vyzývá, aby se zdrželi z obou stran jakékoliv přímé i nepřímé komunikace (vedené i prostřednictvím elektronických médií) mezi sebou, s tím, že zaměstnavatel (v tomto případě ČZU) má právo (minimálně etickou povinnost) monitorovat případnou komunikaci, probíhá-li s využitím služebních zařízení ČZU. Zároveň Etická komise ČZU navrhuje prověřit, zda již nedošlo k použití univerzitních komunikačních systémů k takové komunikaci, která ve výsledku podporuje neetické jednání mezi zainteresovanými osobami v tomto podání.

- Všichni přítomní členové Etické komise (tj. nadpoloviční většina všech členů Etické komise ČZU) s tímto vyjádřením souhlasili. Vyjádření bude následně formou tohoto zápisu zasláno předkladateli podání (tj. rektorovi), předsedovi akademického senátu ČZU a zainteresovaným osobám. Zároveň bude takto zveřejněno na webových stránkách ČZU. Vyjádření v předchozím bodě bude přeloženo do anglického jazyka, přičemž vyjádření v jazyce českém jsou prioritní (a na jejich základě budou probíhat jakékoliv další jednání) a anglický překlad je pouhou laickou translací z češtiny do angličtiny.
- English translation: The Ethics Committee could use for this statement only the texts published in mass-media (incl. publicly accessible social media), and oral narratives of persons involved in the case which were pronounced during the meetings of the committee. On the other hand, the committee was not able to utilise the records from university devices which might inform about the communication of the persons involved in the case. Such records could, eventually, provide another view on ethics of behaviour different from the view formed by available materials. Available materials used by the committee concerned the case of the relation between a teacher and a student when the activities linked to this relation were supposed to threaten good name (reputation) of the Czech University of Life Sciences (CZU). Before the case was addressed by Ethics Committee, the context and issues linked to these relations and activities between the student and the teacher, formed the content of legal proceedings at court. The Ethics Committee did not have access to complete court records dealing with this case. The committee did not have at its disposal also the legal decision of the court legally ceasing this case (legal proceedings at court). Publicly available sources indicate that that the person in the position of a teacher was acquitted on charges. However, it does not imply the committee cannot address the ethics of behaviour of persons concerned, which is the nature of the case dealt by the committee. The ethics is about proper behaviour in relations to the requirements formed by certain community. The Ethics

Committee considers the teacher as a person who was not declared by the court guilty, because, as media report: according to court decision it cannot be concluded with certainty that the case happened in the way as it is described by prosecution. At the same time, the Ethics Committee does not consider a student as a person who intentionally provided false accusation, albeit, according to media, the judge said the court considers the credibility of this person as weakened in a significant way. Although the courts are dealing with legal issues, it is evident that in this case the court also addressed the behaviour which has an ethical dimension (for instance, the issue of credibility). That is why Ethics Committee considers the measures imposed at CZU and addressing concerned persons as ethically correct because their aim was to prevent the repetition of unethical behaviour. The statement of Ethics Committee is guided by the postulate that the committee must act toward common good and not to create wrongs. The statement is underpinned by the Section 1, point 3 of the Code of Ethics of CZU, namely the reference to the imperative to be responsible for own actions and deeds. It is also backed by the defining immoral behaviour as such behaviour which goes against required obligations unless such requirements are not in contradiction with general principles of humanity. For all members of academic community and other CZU staff must be their duty that they do not threaten good name (reputation) of CZU (section 2, point 10 or point 6 of Code of Ethics CZU) in their activities (including activities going beyond education or research). The analysis of public comments in media covering the case (fully acknowledging they are not representative comments providing complete view on the issue) clearly demonstrate that both persons in their activities damaged from ethical point of view the reputation (good name) of Czech tertiary education landscape where also CZU belongs to. The committee states that the behaviour of both persons in relation to CZU and to its principles was unethical because it not only invaded personal honour and good reputation of both involved persons but, above all, it violated the reputation of CZU and the reputation of Czech higher education landscape. Moreover, if one of the persons was in the position of the teacher – that means the person expected to conduct highly ethical behaviour shaping the patterns of ethical standards. The committee did not reflect individual dimension of the behaviour which must be reflected by the conscience of both persons in relation to their responsibility for their activities. The committee reflected the impacts of this behaviour on the reputation of CZU and on the reputation of Czech tertiary education system, as the whole. This is the level in which the committee declares unethical behaviour of both persons concerned. Such behaviour is not in line with generally acceptable values in the relation between a student and a teacher and cannot be considered, in any way, as the code valued to be followed. It is an important message for the CZU academic community and other CZU staff. Ethics committee asks all its members and other CZU staff to consider always in their activities how these activities (behaviour), including activities outside education and research, might impact the reputation of CZU and the reputation of higher education in Czechia. In a case of any doubts or questions concerning activities of the members of academic community and other CZU staff, the Ethics Committee is willing to consult all interested persons, as it has been already proved in the past. It is because the mission of the committee is to contribute in forming common good and shaping such behaviour which will serve as a pattern to be followed by the academic community. In relation of a student and a teacher involved in this case, the Ethics Committee asks both to abstain from any direct or indirect communication between them (incl. communication through electronic media) with acknowledging that the employer (CZU) has the right (or at least ethical obligation) to monitor eventual communication if university communication systems are used for such communication. That is why Ethics Committee suggests to examine if university communication systems were not used for such communication which resulted in unethical behaviour.

2. Různé

- Nebyly vzneseny žádné body.

závěr jednání

Předseda poděkoval přítomným za účast.

PROF. PHDr. MICHAL LOŠTÁK, PH.D. PŘEDSEDA